

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПЕТА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневник

НА

7. заседание

Четвъртък, 11 ноември 1943 г.

Открито в 16 ч. 30 м.

Председателствувал председателят Христо Калфов.
Секретари: Димитър Сараджов и Светослав Славов.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.	Стр.
Съобщения:		
Отпуски	61	
Доклад на Дирекцията на държавните и на гарантираните от държавата дългове	61	
Законопроекти	61	
Дневен ред:		
Прокторешения:		
1. За одобрение на 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, относно оставането в тежест на Българската народна банка разликата между означените в т. 2 от 95. постановление на Министерския съвет, от 24 юни 1943 г., курсове и тия, обявявани от банката. (Приемане)	61	
2. За одобряване 4. постановление на Министерския съвет, протокол № 153 от 1943 г., и 17. постановление на Министерския съвет, протокол № 147 от 1943 г. (Приемане)	62	
3. За опрощаване на сумата 2.643.944 лв. дължими от глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище, общините и фондовете и пр. по изпълнителни дела от несъстоятелни и несъществуващи длъжници. (Приемане)	62	
4. За освобождаване бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Негово Величество войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите за време от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г. включително протоколи за годишна проверка наличността на материалите. (Приемане)	64	
5. За приемане на държавна служба по ведомството на държавните мини „Перник“ Теодор Маурер, чужд поданик. (Приемане)		65
Законопроекти:		
1. За изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради“. (Първо четене)		65
2. За изменение и допълнение на чл. 12 от закона за разрешаване на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване концесията на същото дружество в България. („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г. (Първо четене)		65
3. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв. (Първо четене)		66
4. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв. (Първо четене)		67
Говорил: Гаврил Ленков		67
Дневен ред за следващото заседание		70

Председател Христо Калфов: (Звъни) Има нужният брой народни представители. Отварям заседанието.

(Отсъствуват: Александър Гатев Кръстев, Белю Белев Келешев, д-р Васил Георгиев Петров, Георги Желязов Свиначков, Георги Миков Нинов, Деян Петров Деянов, Димитър Атанасов Арнаулов, Димитър Йосифов Пешев, Димитър Маринов Андреев, Димитър Николов Икономов, Димитър Тодоров Митков, Иван п. Анастасов Райчев, Иван Атанасов Русев, Иван Василев Петров, Иван п. Константинов и. Иванов, Иван Славов Керемидчиев, Игнат Илиев Хайдудов, Илия Димитров Славков, Косю Христов Анев, Лазар Василев Бакалов, Матю Иванов Колев, Минчо Димитров Ковачев, Никола Петров Логофетов, д-р Никола Христов Минков, Петър Марков х. Петров, Светослав Христов Павлов, Симеон Киров Халачев, Стефан Спасов Керкенецов, Стефан Стоянов Стателов, Тотю Йорданов Маров, Филип Димитров Махмудиев и Цвятко Петров Кръстев)

Има да направя следните съобщения.

Разрешен е отпуск на следните г-да народни представители: Герсри Свиначков — 2 дена, Димитър Икономов — 2 дена, Иван п. Райчев — 4 дни, Лазар Бакалов — 2 дена, Найдено Райнов — 2 дена, Цвятко Петков — 1 ден и Филип Махмудиев — 15 дни по болест. Има приложено и медицинско свидетелство.

Постъпили са:

От председателя на парламентарната контролна комисия при Дирекцията на държавните и на гарантираните от държавата дългове — доклади по отчетите за 1938, 1939, 1940 и 1941 години на Главната дирекция на държавните и на гарантираните от държавата дългове.

От Министерството на търговията, промишлеността и труда — законопроект за изменение и допълнение на закона за разрешаване на Силистренското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване, сметка „Инвалидност и старост“, в размер на 6.000.000 лв. („Държавен вестник“, броеве 162 и 39, от 26 юли 1941 г. и 20 февруари 1943 г.).

От Министерството на железниците, пощите и телеграфите — законопроект за Пощенската спестовна каса.

Докладите и законопроектите ще бъдат раздадени на г-да народните представители.

Пристъпваме към точка първа от дневния ред:

Одобрение на прокторешението за одобрение на 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, относно оставането в тежест на Българската народна банка разликата между означените в т. 2 от 95. постановление на Министерския съвет, от 24 юни 1943 г., курсове и тия, обявявани от банката

Кои то г-да народни представители приемат да бъде прочетено само прокторешението, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Стефан Багрилов: (Чете)

„РЕШЕНИЕ

за одобрение на 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, относно оставането в тежест на Българската народна банка разликата между означените в т. 2 от 95. постановление на Министерския съвет, от 24 юни 1943 г., курсове и тия, обявявани от банката

Одобрява се 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, което гласи:

„Точка 2 от 95. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 24 юни 1943 г., протокол № 92, се допълва със следната алинея:

Разликата между означените по предходната алинея курсове и тия, обявявани от Българската народна банка, остават в тежест на последната само до края на настоящата година. Ако Българската народна банка приключи с загуба сметките си за настоящата година, въпросната разлика ще ѝ се внесе от бюджета на държавата.“

(МОТИВИ)

към проекторешението за одобрение 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, относно оставането в тежест на Българската народна банка разликата между означените в точка 2 от 95. постановление на Министерския съвет, от 24 юни 1943 г., курсове и тия, обявявани от банката

Г-да народни представители! Въз основа на чл. 22 от закона за дължностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители е взето от Министерския съвет постановление № 95, от 24 юни т. г., протокол № 92, с точка 2 на което се одобрява, начина от 1 юли 1943 г., заплатите и други възнаграждения на всички длъжностни лица по всички министерства в чужбина да се изплащат в местната валута на страната, в която е местоживенето им, по курса „продава“, определен от Българската народна банка, с изключение на държавите: Румъния, Франция, Италия, Албания, Унгария, Хърватско, Турция (Анкара и Цариград), Турция (Одрин), Испания, Гърция, Сърбия и Словашко, за които Българската народна банка да продава местната им валута по курсове, означени в постановлението. Тъй определените с постановлението курсове са по-ниски от тия, обявявани от Българската народна банка. Отпускането валута от банката на казаните длъжностни лица в поменатите държави, естествено, ще се отразява на чистата печалба на същата, която пък, съгласно закона за Българската народна банка, се внася по редовния бюджет на държавата. За туй намаление на печалбата на Българската народна банка, което става за задоволяване на държавни нужди, даване един вид в аванс част от следующата се за държавата чиста печалба на банката, и за да се съгласува тая операция на банката с нейния устройствен закон, издаде 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, одобренното на което се иска от тук приложеното проекторешение, което, моля ви, г-да народни представители, да обсъдите и гласувате.

Гр. София, октомври 1943 г.
Председател на Министерския съвет, министър на финансите:
Д. Божилов

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат проекторешението за одобрение на 6. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 29 юли 1943 г., протокол № 108, относно оставането в тежест на Българската народна банка разликата между означените в т. 2 от 95. постановление на Министерския съвет, от 24 юни 1943 г., курсове и тия, обявявани от банката, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме към точка втора от дневния ред:

Одборение на проекторешението за одобрение 17. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 15 октомври 1943 г., протокол № 147 — относно забраняване износа на орехи и др., и 4. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 27 октомври 1943 г., протокол № 153 — относно разрешаване износа на продукти за манастира „Зограф“ в Света гора.

Моля г-н докладчика да го докладва.
Докладчик Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за одобряване на 4. постановление на Министерския съвет, протокол № 153 от 1943 г., и 17. постановление на Министерския съвет, протокол № 147 от 1943 г.

Г-да народни представители! От разпускане на Камарата досега, поради характера на отправените искания и поради наложениите стопански условия, наложи се Министерският съвет да се занимае с някои спешни въпроси и вземе съответни решения, които изброявам, както следва:

1) 17. постановление на Министерския съвет, протокол № 147, от 15 октомври 1943 г., за забраняване износа на соево масло, орехи, орехови ядки, костилки от кайсии, зарзали, праскови и сини сливи, както и ядки от такива костилки;

2) 4. постановление на Министерския съвет, протокол № 153, от 23 октомври 1943 г., за допълнение на 4. постановление на Министерския съвет от 15 октомври 1943 г., протокол № 147, за разрешаване хранителните продукти, изброени в горното постановление, предназначени за манастирското братство „Зограф“ в Света гора, да се освободят от заплащане на износно мито, всякакви други данъци и такси, включително таксата 5% земеделски пенсия.

Като ви излагам горното, моля ви, г-да народни представители, да се занимаете с представеното решение, което да разгледате и одобрите.

Гр. София, ноември 1943 г.

Министър-председател, министър на финансите: **Д. Божилов**

РЕШЕНИЕ

за одобряване на 17. постановление на Министерския съвет от 15 октомври 1943 г., протокол № 147, и 4. постановление на Министерския съвет от 27 октомври 1943 г., протокол № 153

Одобряват се 17. постановление на Министерския съвет, протокол № 147, от 15 октомври 1943 г., и 4. постановление на Министерския съвет от 27 октомври 1943 г., протокол № 153.

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат проекторешението за одобрение на 17. постановление на Министерския съвет от 15 октомври 1943 г., протокол № 147, и 4. постановление на Министерския съвет от 27 октомври 1943 г., протокол № 153, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка трета от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за опрощаване на сумата 2.643.944 лв., дължими от глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище и пр. от несъстоятелни и несъществуващи длъжници.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Стефан Багрилов: (Чете)

„МОТИВИ

към проекторешението за опрощаване на сумата 2.643.944 лв., дължими от глоби, лихви и неиздължения на държавното съкровище, общините, фондовете и пр. по изпълнителни дела от несъстоятелни и несъществуващи длъжници

Г-да народни представители! Понеже събирането на долуизброените вземания на държавата, общините, фондовете и пр. от глоби, лихви и неиздължения са невъзможни поради обстоятелството, че длъжниците са несъстоятелни или несъществуващи, не са оставили никакви имоти и нямат наследници, от които да се съберат сумите, на основание чл. 132 от закона за събиране на преките данъци имам чест да помоля да гласувате приложеното проекторешение и да бъдат опростени тия глоби, лихви и неиздължения на обща сума 2.643.944 лв.

Актовете за несъстоятелност и за несъществуващи длъжници, приложени към преписките, са съставени от данъчната власт съвместно с общински представител.

Гр. София, ноември 1943 г.

Председател на Министерския съвет,
министър на финансите: **Д. Божилов**

РЕШЕНИЕ

за опрощаване от Народното събрание на сумата 2.643.944 лв., съгласно чл. 132 от закона за събиране на преките данъци

Опрощава се, съгласно чл. 132 от закона за събиране на преките данъци, по приложения списък сумата 2.643.944 лв., дължими от 85 лица на държавното съкровище, общините, фондовете и пр. по изпълнителни дела за глоби, лихви и пр., събирането на които е невъзможно поради несъстоятелност или несъществуване на длъжниците.

СПИСКЪК

на несъстоятелни и несъществуващи длъжници на държавното съкровище, общините, фондовете и пр. по изпълнителни листове, постановления и др., сумите по които се опрощават съгласно чл. 132 от закона за събиране на преките данъци

1. Никола Георгиев Мавродиев, гр. Пловдив.

Опрощава му се сумата 500 лв. заедно с лихвата по постановление № 35/1933 г. на Министерството на финансите, отделение за финансова инспекция, изпълнително дело № 10220/1933 г. на Пловдивското данъчно управление.

2. Петър Петров, гр. Плевен.

Опрощава му се сумата 96.174 лв. и лихвите по постановление № 165/1927 г. на Министерството на финансите, финансова инспекция, изпълнително дело № 2778/1928 г. на Плевенското данъчно управление.

3. Наследниците на подполковник Христо Коджейков — Анастасия Христова, съпруга, Никола Христов, син, и Йосиф Буко Лазаров, гр. Берковица.

Опрощава им се сумата 14.639 лв. заедно с лихвите по постановление № 23/1932 г. на Министерството на финансите, финансова инспекция, изпълнително дело № 694/1933 г. на Берковското данъчно управление.

4. Мехмед Самуилов Кара, с. Ц. Самуил, Русенско.

Опрощава му се сумата 107 лв. по изпълнителен лист № 211 от 1941 г. на русенския околийски съдия, изпълнително дело № 534/1941 г. на Русенското данъчно управление.

5. Кяшиф Кяшифов Акифов, с. Ц. Самуил, Русенско.

Опрощава му се сумата 7.500 лв. по изпълнителен лист № 804 от 1935 г. на Русенския околийски съд, изпълнително дело № 5229 от 1938 г. на Русенското данъчно управление.

6. Сали Алишев Маджар Хасанов, с. Ц. Самуил, Русенско.

Опрощава му се сумата 7.500 лв. по изпълнително дело № 564 от 1933 г. на русенски мирови съдия, изпълнително дело № 4992 от 1940 г. на Русенското данъчно управление.

7. Мохарем Юсеинов Исмаилов, с. Ц. Самуил, Русенско.

Опрощава му се сумата 370 лв. по изпълнителен лист № 584 от 1936 г. на Русенския околийски съд, изпълнително дело № 11129 от 1937 г. на Русенското данъчно управление.

8. Наследниците на Никола Кирков Манчев, гр. Русе.

Опрощава му се сумата 29.156 лв. по писмо № 7923 от 1941 г. на Главната дирекция на държавните дългове — Дирекция на пенсията, изпълнително дело № 60 от 1941 г. на Русенското данъчно управление.

9. Петър Христов Стоинов, гр. Русе.

Опрощават му се сумите 7.141 лв. и лихвите по решение № 3528 от 1930 г. на Търновската окръжна сметна палата и 1.696 лв. и лихвите по решение № 87/1941 г. на Русенската областна сметна палата, изпълнително дело № № 502 от 1941 г. и 659 от 1941 г. на Русенското данъчно управление.

10. Райна Борисова Банкова, гр. Русе.

Опрощават й се следните суми: 4.569 лв. по изпълнителен лист № 1444/1934 г. на Русенския областен съд; 4.186 лв. и лихвите по решение № 1606 от 1936 г., на Варненската областна сметна палата и 1.720 лв. по сметка № 1132 от 1941 г. на Александровската болница, изпълнителни дела № № 12121 от 1937 г., 5177 от 1938 г. и 313 от 1941 г. на Русенското данъчно управление.

11. Рашид Кяшифов Съртмач, с. Ц. Самуил, Русенско.
Опрощава му се сумата 970 лв. по изпълнителен лист № 4478 от 1941 г. на Шуменския областен съд, изпълнително дело № 877 от 1941 г. на Русенското данъчно управление.

12. Реджеб Сюлюманов Кочалиев, с. Ц. Самуил, Русенско.
Опрощават му се сумите 370 лв. по изпълнителен лист № 583 от 1936 г. на Русенския околийски съд и 259 лв. по писмо № 22914 от 1933 г. на Дирекция на държавните дългове, отделение държавни пенсии, изпълнителни дела № № 11130 от 1937 г. и 6692 от 1938 г. на Русенското данъчно управление.

13. Салим Руфат Хасанов гр. Русе.
Опрощават му се сумите 158 лв. по изпълнителен лист № 416 от 6 юли 1940 г., на Русенския околийски съд и 772 лв. по изпълнителен лист № 416, от 29 май 1940 г., на същия съд, изпълнителни дела № № 5068 от 1940 г. и 5167 от 1940 г. на Русенското данъчно управление.

14. Сюлейман Абдул Еминов, гр. Русе.
Опрощава му се сумата 172 лв. по изпълнителен лист № 1009 от 1937 г. на русенския заместник-околийски съдия, изпълнително дело № 4909 от 1938 г. на Русенското данъчно управление.

15. Хамид Мехмедов Салиев, гр. Русе.
Опрощава му се сумата 100 лв. по постановление № 15407 от 1939 г. на Дирекцията на труда и обществените осигуровки, изпълнително дело № 184 от 1939 г. на Русенското данъчно управление.

16. Шалом (Шаул) Самуилов гр. Русе.
Опрощава му се сумата 1.860 лв. по постановление № 923 от 1934 г. на русенския данъчен началник.

17. Станчо Калинов Ставрев, с. Сваленик, Русенско.
Опрощават му се сумите 7.530 лв. по изпълнителен лист № 48 от 1940 г. на русенския околийски съдия и 560 лв. по изпълнителен лист № 48, от 5 май 1941 г. на същия съдия, изпълнителни дела № № 885 от 1941 г. и 1228 от 1941 г. на Русенското данъчно управление.

18. Васил Божилов х. Василев гр. Сливен.
Опрощават му се сумите 107.803 лв. и лихвите по постановление № 169 от 1931 г. на Министерството на финансите, отделение финансова инспекция, и 495 лв. заедно с лихвите по решение № 3104 от 1935 г. на Върховната сметна палата, изпълнителни дела № № 4400 от 1938 г. и 5957 от 1939 г. на Сливенското данъчно управление.

19. Димитър Колев, с. Гачово, Поповско.
Опрощават му се следните суми: 26.769 лв. и лихвите по решение № 2630 от 1930 г. на Шуменската окръжна сметна палата и 12.373 лв. по решение № 253 от 1932 г. на Върховната сметна палата, изпълнителни дела № № 2828 от 1930 г. и 997 от 1933 г. на Поповското данъчно управление.

20. Димитър Стоянов Абаджиев, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 9.415 лв. по изпълнителен лист № 595 от 1932 г. на Разградския окръжен съд, изпълнително дело № 533 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

21. Джелил Велиев Съртмач, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 215 лв. по изпълнителен лист № 699 от 1939 г. на Исперихския околийски съд, изпълнително дело № 536 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

22. Исмаил Мехмедов Косалъ, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 150 лв. по постановление № 160 от 1942 г. на Разградското административно лесничейство, изпълнително дело № 586 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.

23. Мехмедали А. Мехмедов, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 130 лв. по изпълнителен лист № 1029 от 1939 г. на Исперихския околийски съд, изпълнително дело № 1445 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

24. Сабрие Алиева, с. Исперих.
Опрощава ѝ се сумата 37 лв. по изпълнителен лист № 955 от 1939 г. на Исперихския околийски съд, изпълнително дело № 57 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

25. Тошо Спасов Нинов, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 115 лв. по изпълнителен лист № 221 от 1940 г. на исперихския околийски съдия, изпълнително дело № 1379 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.

26. Хюсеин Абдулов Кара Чоджуков, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 515 лв. по изпълнителен лист № 443 от 1940 г. на исперихския околийски съдия, изпълнително дело № 2294 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.

27. Хюсеин Абдулов Кара Чоджуков, с. Исперих.
Опрощават му се следните суми: 57 лв. по изпълнителен лист № 2009 от 1939 г. на Разградския областен съд и 845 лв. по изпълнителен лист № 457 от 1939 г. на същия съд, изпълнителни дела № № 795 от 1941 г. и 5171 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.

28. Салиха Мехмедова Абдулова, с. Исперих.
Опрощават ѝ се сумите 215 лв. по изпълнителен лист № 66 от 1942 г. на исперихския околийски съдия и 58 лв. по изпълнителен лист № 992 от 1939 г. на същия съдия, изпълнителни дела № № 550 от 1942 г. и 1043 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

29. Никола Стефанов Димитров, с. Лъвино, Исперихско.
Опрощават му се сумите 150 лв. по изпълнителен лист № 7607 от 1942 г. на Шуменския областен военен съд и 730 лв. по изпълнителен лист № 7604 от 1942 г. на същия съд, изпълнителни дела № № 1485 от 1942 г. и 1486 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.

30. Фатме Абулова Байтар, с. Лъвино, Исперихско.
Опрощава ѝ се сумата 72 лв. по изпълнителен лист № 986 от 1939 г. на Исперихския околийски съд, изпълнително дело № 912 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.

31. Петър Маринов Мирчев, с. М. Поровец, Исперихско.
Опрощава му се сумата 120 лв. по постановление № 208 от 1942 г. на Аккадънларското административно лесничейство, изпълнително дело № 1407 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.

32. Стефан Ив. Бонев, с. М. Поровец, Исперихско.
Опрощава му се сумата 37 лв. по изпълнителен лист № 196 от 1942 г. на Исперихския околийски съд, изпълнително дело № 1431 от 1932 г. на Исперихското данъчно управление.

33. Павел Николов Коцев, с. Криводол, Врачанско.
Опрощава му се сумата 62 лв. по постановление № 1960 от 1935 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 3581 от 1935 г. на Врачанското данъчно управление.

34. Христо Иванов, с. Криводол, Врачанско.
Опрощава му се сумата 61 лв. по постановление № 5640 от 1934 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 3579 от 1935 г. на Врачанското данъчно управление.

35. Георги Костов и Янаки Тошов, с. Лиляче, Врачанско.
Опрощава им се сумата 1.227 лв. по изпълнителен лист № 76 от 1928 г. на II врачански мирови съдия, изпълнително дело № 4705 от 1928 г. на Врачанското данъчно управление.

36. Коста Костов Цеков, с. Лиляче, Врачанско.
Опрощава му се сумата 504 лв. и лихвата по изпълнителен лист № 295 от 1936 г. на Врачанския околийски съд, изпълнително дело № 6244 от 1936 г. на Врачанското данъчно управление.

37. Стоян Горанов Маринов, с. Лиляче, Врачанско.
Опрощават му се 130 лв. и лихвите по писмо № 6986 от 1933 г. на Министерството на външните работи и изповеданията и 130 лв. и лихвите по писмо № 1241 от 1939 г. на същото министерство, изпълнителни дела № № 5779 от 1938 г. и 4914 от 1939 г. на Врачанското данъчно управление.

38. Тошо Мартинов Шилъв, с. Лиляче, Врачанско.
Опрощава му се сумата 449 лв. и лихвите по изпълнителен лист гр. д. № 296 от 1936 г. на врачанския околийски съдия, изпълнително дело № 6245 от 1936 г. на Врачанското данъчно управление.

39. Селмун Велиев, с. Липен, Врачанско.
Опрощават му се 105 лв. по изпълнителен лист № 1186 от 1939 г. на Врачанския областен съд и 1.097 лв. по изпълнителен лист № 1 от 1946/1937 г. на Врачанския околийски съд, изпълнителни дела № № 4926 от 1939 г. и 5317 от 1939 г. на Врачанското данъчно управление.

40. Илия Ник. Запрянов, с. Лютиброд, Врачанско.
Опрощава му се сумата 80 лв. по постановление № 2992 от 1932 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 4417 от 1937 г. на Врачанското данъчно управление.

41. Никола П. Чолаков, с. Осиково, Врачанско.
Опрощава му се сумата 191 лв. по изпълнителен лист № 655 от 1933 г. на врачанския околийски съдия, изпълнително дело № 5269 от 1935 г. на Врачанското данъчно управление.

42. Йордан Ив. Петков, гр. Враца.
Опрощава му се сумата 10.740 лв. и лихвите по изпълнителен лист гр. д. № 487 от 1924 г. на II врачански мирови съдия, изпълнително дело № 4645 от 1929 г. на Врачанското данъчно управление.

43. Ангел Ал. Дилков, гр. Враца.
Опрощава му се сумата 17 лв. по постановление № 1265 от 1934 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 2660 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

44. Георги Гр. Иванов, гр. Враца.
Опрощава му се сумата 56 лв. по постановление № 418 от 1932 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 2660 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

45. Георги Маринов Сердков, гр. Враца.
Опрощава му сумата 38 лв. по постановление № 1097 от 1931 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 5310 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

46. Трайко Стоименов, гр. Враца.
Опрощава му се сумата 38 лв. по постановление № 1073 от 1933 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 3690 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

47. Георги Маринов Сердков, гр. Враца.
Опрощава му се сумата 11 лв. по постановление № 108 от 1933 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 4236 от 1937 г. на Врачанското данъчно управление.

48. Александър Христов, с. Г. Бабино, Врачанско.
Опрощава му се сумата 140 лв. по постановление № 5759 от 1933 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 5410 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

49. Реджо Колев Байрамов, с. Крушевица, Горнооряховско.
Опрощава му се сумата 1.501 лв. по изпълнителен лист № 1570 от 1922 г. на Пловдивския военен съд, изпълнително дело № 3622 от 1937 г. на Врачанското данъчно управление.

50. Кръстю Колев, с. Криводол, Врачанско.
Опрощава му се сумата 67 лв. по постановление № 115 от 1933 г. на Главната дирекция на железниците и пристанищата, изпълнително дело № 4402 от 1934 г. на Врачанското данъчно управление.

51. Никола Илиев Пейков, с. Огняново, Неврокопско.
Опрощава му се сумата 3.955 лв. по сметка от 18 март 1932 г. на Александровската болница, изпълнително дело № 81 от 1940 г. на Неврокопското данъчно управление.

52. Ефраим Мюрселов, с. Лъвино, Исперихско.
Опрощава му се сумата 7.648 лв. по изпълнителен лист № 750 от 1931 г. на кеманларския околийски съдия. Изпълнително дело № 1084 от 1939 г. на Исперихското данъчно управление.
53. Никола Иванов Колев, с. Полк, Савов, Тервелско.
Опрощава му се сумата 500 лв. по присъда № 140 от 1942 г. на тервелския околийски съдия.
54. Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава му се 1.381 лв. и лихвите по решение № 3328 от 1929 г. на Търновската окръжна сметна палата. Изпълнително дело № 7 от 1941 г. на Исперихското данъчно управление.
55. Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава му се сумата 1.281 лв. и лихвите по решение № 3144 от 1929 г. на Търновската окръжна сметна палата. Изпълнително дело № 6 от 1941 г. на Исперихското данъчно управление.
56. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 66.003 лв. и лихвите по решение № 2031 от 1939 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 21 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
57. Наследниците на Велчо В. Казаков — Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 4.654 лв. и лихвите по решение № 1547 от 1942 г. на Русенската областна сметна палата. Изпълнително дело № 122 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.
58. Наследниците на Велчо Казаков: Василка В. Казакова, Надежда В. Казакова, по мъж М. Мичорова, и Любомир В. Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 104.891 лв. и лихвите по решение № 1150 от 1941 г. на Русенската областна сметна палата. Изпълнително дело № 121 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.
59. Наследниците на Велчо Казаков: Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 1.963 лв. и лихвите по решение № 1050 от 1941 г. на Русенската областна сметна палата. Изпълнително дело № 6 от 1943 г. на Исперихското данъчно управление.
60. Наследниците на Велчо Казаков: Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 27.143 лв. и лихвите по решение № 1548 от 1942 г. на Русенската областна сметна палата. Изпълнително дело № 123 от 1942 г. на Исперихското данъчно управление.
61. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо В. Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 10.377 лв. и лихвите по решение № 2028 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 15 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
62. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 195.926 лв. и лихвите по решение № 2026 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 16 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
63. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 18.956 лв. и лихвите по решение № 2027 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 18 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
64. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 49.471 лв. и лихвите по решение № 2030 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 17 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
65. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 17.716 лв. и лихвите по решение № 2025 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 19 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
66. Василка В. Казакова и Надежда В. Казакова, по мъж Марин Мичорова, наследници на Велчо Казаков, с. Исперих.
Опрощава им се сумата 86.487 лв. и лихвите по решение № 2029 от 1940 г. на Варненската областна сметна палата. Изпълнително дело № 20 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
67. Ахмед Рашидов Хатибов, с. Йонково, Исперихско.
Опрощава му се сумата 72 лв. по постановление № 907 от 1940 г. на Разградското административно лесничейство. Изпълнително дело № 657 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
68. Ахмед Рашидов Хатибов, с. Йонково, Исперихско.
Опрощава му се сумата 240 лв. по постановление № 1762 от 1940 г. на Разградското административно лесничейство. Изпълнително дело № 1584 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
69. Ахмед Рашидов Хатибов, с. Йонково, Исперихско.
Опрощава му се сумата 300 лв. по неказателно постановление № 19 от 1940 г. на Главната дирекция на народното здраве. Изпълнително дело № 1305 от 1940 г. на Исперихското данъчно управление.
70. Костадин Недев Тотев, с. М. Чифлик.
Опрощава му се сумата 1.695 лв. плюс лихвата по писмо № 7269 от 1935 г. на Министерството на външните работи и изповеданията. Изпълнително дело № 1671 от 1936 г. на Великотърновското данъчно управление.
71. Георги Недев Тотев, с. М. Чифлик.
Опрощават му се сумите 1.208 лв. плюс лихвите по писмо № 7495 от 1935 г. на Министерството на външните работи и изповеданията и 3.144 лв. плюс лихвите по писмо № 7285 от 1935 г. на същото министерство. Изпълнителни дела № № 1660 от 1936 г. и 2810 от 1935 г. на Великотърновското данъчно управление.
72. Димитър Иванов Димитров, с. Куцита, Великотърновско.
Опрощава му се сумата 2.261 лв. по писмо № 19767 от 1932 г. на Дирекция на държавните дългове. Изпълнително дело № 2279 от 1939 г. на Великотърновското данъчно управление.
73. Стефан Петров Димитров, с. П. Сеновец, Великотърновско.
Опрощава му се сумата 300 лв. по постановление № 17422 от 1939 г. на Варненската търговско-индустриална камара. Изпълнително дело № 3317 от 1939 г. на Великотърновското данъчно управление.
74. Марин Петков Кочиколев, с. П. Сеновец, Великотърновско.
Опрощава му се сумата 320 лв. по сметка № 3897 от 1937 г. на Александровската болница. Изпълнително дело № 1233 от 1941 г. на Великотърновското данъчно управление.
75. Азисе Нуриева Мехмедова, с. Раданово, Великотърновско.
Опрощава й се сумата 140 лв. по писмо № 40481 от 1938 г. на Главната дирекция на държавните дългове. Изпълнително дело № 5010 от 1938 г. на Великотърновското данъчно управление.
76. Тодор Иванов Стоянов, гр. Велико Търново.
Опрощава му се сумата 3.145 лв. по изпълнителен лист № 945 от 1937 г. на Шуменския областен съд. Изпълнително дело № 1110 от 1938 г. на Великотърновското данъчно управление.
77. Антон Якимович Твърдохлябов, гр. София.
Опрощава му се сумата 5.330 лв. по сметка с дата 27 декември 1927 г. на Пазарджишката държавна болница. Изпълнително дело № 2046 от 1933 г. на Софийското градско данъчно управление.
78. Арсо Стоянов, гр. София.
Опрощава му се сумата 7.203 лв. и лихвите по изпълнителен лист № 5076, от 22 юни 1923 г. на VI софийски мирови съдия. Изпълнително дело № 1259 от 1937 г. на Софийското градско данъчно управление.
79. Марин Хр. Конов, с. М. Вършец, Севлиево.
Опрощават му се следните суми: 1.394.190 лв. и лихвите по изпълнителен лист № 5081 от 1927 г. на Севлиевския окръжен съд. Изпълнително дело № 1089 от 1927 г. на Севлиевското данъчно управление, 196.971 лв. и лихвите по постановление № 7 от 1928 г. на Министерството на финансите — отделение за финансова инспекция, и 34.242 лв. и лихвите по постановление № 90 от 1933 г. на Министерството на финансите — отделение за финансова инспекция.
80. Али Османов Мехмедов х. Османов, гр. Омортаг.
Опрощава му се сумата 5.000 лв. по изпълнителен лист № 141 от 1941 г. на омортагския околийски съдия. Изпълнително дело № 1479 от 1941 г. на Омортагското данъчно управление.
81. Сюлюман Ахмедов Мехмедов Солаков, гр. Омортаг.
Опрощава му се сумата 5.000 лв. по изпълнителен лист № 143 от 1941 г. на омортагския мирови съдия. Изпълнително дело № 1481 от 1941 г. на Омортагското данъчно управление.
82. Мехмед Ахмед Мустафов, с. Зарица, Дуловско.
Опрощава му се сумата 1.895 лв. по изпълнителен лист № 297 от 1942 г. на Силистренския областен съд. Изпълнително дело № 1402 от 1942 г. на Дуловското данъчно управление.
83. Ст. Тошков, бивш земемер от бюрото за ликвидация, Дирекция на т. з. с., гр. София.
Опрощава му се сумата 5.000 лв. и лихвите по решение № 644 от 1930 г. на Върховната сметна палата. Изпълнително дело № 2308 от 1933 г. на Софийското градско данъчно управление.
84. Ст. Димитров, бивш домакин на „Майчин дом“, гр. София.
Опрощава му се сумата 7.110 лв. по решение № 597 от 1930 г. на Софийската окръжна сметна палата. Изпълнително дело № 362 от 1933 г. на Софийското градско данъчно управление.
85. Трълко Иванов и Невена Трълкова, гр. София.
Опрощава им се сумата 6.232 лв. по изпълнителен лист № 119, от 24 февруари 1927 г. на Софийския окръжен съд. Изпълнително дело № 3511 от 1933 г. на Софийското градско данъчно управление. Забележка. Опрощаванията на сумите в горния списък трябва да се разбират с лихвите и всички други присъдени в изпълнителните дела суми.
- Платените суми до влизането в сила на настоящото решение не се връщат.

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат проекторешението за опрощаване на сумата 2.643.944 лв. съгласно чл. 132 от закона за събиране на преките данъци, заедно с приложения към него списък, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка четвърта от дневния ред:

Одобрене на проекторешението за освобождаване бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите за време от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г. включително протоколи за годишна проверка наличността на материалите.

Които г-да народни представители приемат да бъде прочетено само проекторешението, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да го прочете.

Докладчик Стефан Багрилов: (Чете)

„РЕШЕНИЕ

за освобождаване бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите за време от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г. включително протоколи за годишна проверка наличността на материалите

Освобождават се бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите си за време от 1 октомври 1924 г. до

31 декември 1935 г., които са изготвили и представили в Софийската областна сметна палата редовни отчети за същото време, ако такива протоколи за годишни ревизии не са били съставени своевременно и ако наличността на тия складове при напускане на длъжността от страна на отчетниците е била редовно предадена на техните заместници с актове за предаване-приемане."

(М О Т И В И)

към проекторешението за освобождаване бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите за време от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г. включително протоколи за годишна проверка на наличността на материалите

Г-да народни представители! В изпълнение на чл. 82 (стар 77) от закона за б. о. п. и указ № 1/1925 г. магазинерите от специалните складове при Въздушните на Н. В. войски, бивша дирекция на въздухоплаването, са представяли в Софийската областна сметна палата за проверка отчети за времето от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г., без обаче да са приложили протоколи за годишните проверки, съгласно членове 287 и 291 от стария правилник за прилагане на закона за б. о. п.

Такива протоколи няма съставени, понеже годишни проверки в края на всяка отчетна година не са били правени, поради което областната сметна палата в София е отказала разглеждането на отчетите.

Причините за неизвършването на тия проверки са невъзможността технически да се описва цялата складова наличност, състояща се от хиляди материали по вид и брой, още повече, че това е трябвало да става през време, когато са приключвани бюджетите и когато обикновено са извършвани повече операции за постъпващи материали, независимо от пропуски на началниците на тия отчетници-магазинери да изискват назначаването на комисии за своевременно извършване на тия проверки.

През 1935 г. и 1936 г. на магазинерите на специалните складове в Божурище са били произведени ревизии от финансови инспектори, които са проверили наличността на тия складове към датите на ревизиите, водените книги и оправдателните документи, като за времето от 1928 до 1935 г. са съставили съответните ревизионни актове.

След произвеждане финансови ревизии на магазинерите на тия складове в Божурище въпросът за отказа на Софийската областна сметна палата да провери представените отчети без да са приложили протоколи за годишните проверки бе отнесен за разрешение от Върховната сметна палата, която с решение № 203/о. с., от 18 ноември 1938 г., постанови: Областната сметна палата да приеме за проверка отчетите на магазинерите за времето от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г., без към същите да са приложени протоколи за годишни проверки, но ако към същите отчети са приложени преписи от ревизионните актове, обгръщащи целия отчетен период.

Софийската областна сметна палата повторно отказва проверката, защото приложените преписи от ревизионните актове не обхващали целия отчетен период, а само наличността към датата на ревизията, водените книги и оправдателните документи.

От гореизложеното се вижда, че за тия нередовности, по които областната сметна палата отказва по формални причини проверката на представените отчети, най-малко имат вина магазинерите-отчетници, някои от които от 10 години вече са напуснали службата, без да могат да освободят внесените гаранции за заеманите длъжности.

Г-да народни представители! Пред вид на горното моля да гласувате предложеното решение за издаване на законодателно решение за освобождаване от задължението магазинерите от специалните складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище да приложат към отчетите си за времето от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г., които са изготвили и представили в Софийската областна сметна палата за преглед протоколи за годишните ревизии, ако такива не са били съставени своевременно и ако наличността на тия складове, при напускане на длъжност от страна на отчетниците, е била предадена редовно на техните заместници със съставените за целта актове за предаване-приемане.

Гр. София, октомври 1943 г.

Председател на Министерския съвет,
министър на финансите: **Д. Божилов**

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат проекторешението за освобождаване бившите магазинери на специални складове при Въздушните на Н. В. войски в Божурище от задължението да прилагат към отчетите за време от 1 октомври 1924 г. до 31 декември 1935 г. включително протоколи за годишна проверка наличността на материалите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка пета от дневния ред:

Одобрение на проекторешението за наемане на чужд поданик на държавна служба по особен договор по ведомството на държавните мини.

Моля г-н докладчика да го докладва.

Докладчик Стефан Багрилов: (Чете)

„М О Т И В И

към проекторешението за приемане на държавна служба по ведомството на държавните мини Перник Теодор Маурер, чужд поданик

Г-да народни представители! С договор от 3 януари 1942 г., надлежно одобрен от Народното събрание, унгарският поданик Теодор Маурер е бил приет на държавна служба като инструктор-

стоманолейар в държавните мини Перник. Оттогава до днес той служи непрекъснато, като е проявил вещо ръководство, поради което минната стоманолейарна е отговорила напълно на големите нужди на държавните мини.

При това изтъква се, че в страната няма други лица българи или български поданици, които да са добре подготвени за инструктори-стоманолейари.

Поради изложените съображения и понеже договорът на същия е изтекъл на 3 юли 1943 г., министерството счита, че Теодор Маурер трябва да остане на държавна служба за един срок от 3 (три) години с определено по договора възнаграждение от лева 15.000 (петнадесет хиляди) месечно.

Гр. София, ноември 1943 г.

Министър на търговията, промишлеността и труда:

Д-р Ив. Вазов

РЕШЕНИЕ

за наемане на чужд поданик на държавна служба по особен договор по ведомството на държавните мини

Одобрява се решението на административния съвет на държавните мини, взето с протокол № 17, т. IV, от 5 юли 1943 г., и се разрешава на същите мини да наемат на служба с особен договор, за срок от три години, смятано от 3 юли 1943 г., унгарския поданик Теодор Маурер, специалист-инструктор по стоманолейарство, 63-годишен, поради липса на такива инструктори български поданици.

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат проекторешението за приемане на чужд поданик на държавна служба по особен договор по ведомството на държавните мини, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка шеста от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради“.

Моля г-н секретаря да прочете законопроекта.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„М О Т И В И

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради“

Г-да народни представители! Практиката по прилагането на закона за фонд „Лечебни сгради“ показва някои малки непълноти, които пречат за правилното изпълнение на някои от постановленията му. Така, стана потребно да се оточни понятието за документите, които се облекват с фондови марки, да се задължат определените места да продават такива марки на населението, да се определят надзорните органи по прилагането на закона и да се предвидят санкции за нарушенията му.

Ето защо моля, г-да народни представители, да разгледате и да гласувате предложението проект за закон.

Гр. София, 25 октомври 1943 г.

Министър на вътрешните работи и народното здраве:

Д. Христов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради“

§ 1. В чл. 4, буква „б“, след думите „медицински свидетелства, протоколи за медицинско освидетелствуване и други такива, издадени“ — се вмъкват думите: „от всички санитарни служби, заведения и учреждения в царството и“.

§ 2. След чл. 7 се добавя нов чл. 7-а с текст:

„Чл. 7-а. Марките на фонда „Лечебни сгради“ се продават от Българската народна банка чрез всички здравни служби и чрез всички аптеки. На частните аптеки се прави отстъпка 3% от стойността на марките. Всички здравни служби и аптеки са длъжни да имат винаги достатъчно количество от всеки вид марки.“

§ 3. След чл. 14 се добавят следните нови членове:

„Чл. 15. Надзорът за прилагането на този закон се възлага на органите на санитарната власт.“

Чл. 16. Нарушителите на този закон се наказват с глоби от 500 до 5.000 лв. Наказателните постановления се издават от областните лекари въз основа на актове, за които се прилагат членове 355—357 от закона за народното здраве. Тези постановления могат да се обжалват по реда на книга VI, глава V, от закона за наказателното съдопроизводство.“

§ 4. Чл. 15 става чл. 17.“

Председател Христо Калфов: Които приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради“, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на точка седма от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на чл. 12 на закона за разрешение на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване на концесията на същото дружество в България („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г.)

Които г-да народни представители приемат да бъде прочетен само текстът на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н секретаря да прочете само текста на законопроекта.

Секретар Стефан Багрилов: (Чете)

„ЗАКОНПРОЕКТ

за изменение и допълнение на чл. 12 на закона за разрешение на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване на концесията на същото дружество в България („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г.)

Параграф единствен. Алинея трета на чл. 12 се изменява така:

Лицата, които искат да се ползват от разпоредбите на предходните алинеи, внасят съответните пенсионни удържки заедно с 8% годишна сложна лихва върху заплати, съответстващи на длъжностите, към които те се приравняват по таблиците за заплатите на държавните служители, били в сила през време на служенето. Съответните субсидии за това прослужено време, заедно със следуюмата се лихва, се поемат от Столичната голяма община, която ги внася в приход на пенсионния фонд. Внесените от лицата и работодателите за същото прослужено време вноски за рисковите инвалидност, старост и смърт в Фонда обществени осигуровки и в пенсионната каса за осигуряване на умствените работници се прехвърлят заедно със следуюмата се лихва, в срок от три месеца от поискването на заинтересуваните лица, в фонда за пенсия за изслужено време. С така прехвърлените суми се намаляват дължимите суми, които следва да бъдат внесени от лицата, поискали пенсия по този закон.“

(МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на чл. 12 от закона за разрешение на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване на концесията на същото дружество („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г.)

Г-да народни представители! Съгласно чл. 12 от закона за разрешаване на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане отношенията с Електрическото дружество за София и България, във връзка с откупуване на концесията на същото дружество, времето, изслужено след 1 септември 1923 г. с заплатата, а не с възнаграждение се зачита за пенсия по закона за пенсиите за изслужено време. Лицата, които искат да се ползват от постановленията на този член, ще трябва да внесат съответните пенсионни удържки и субсидии заедно с 8% сложна лихва върху заплатите, съответстващи на длъжностите, към които те се приравняват по таблицата на държавните служители. Следователно ползуването от правата, които предвижда законът, е постановено в зависимост от изплащането от страна на заинтересуваните лица както на съответните удържки върху заплатите, така също и на съответните субсидии, заедно с 8% сложна лихва. С цитираната разпоредба от този закон се прави едно съществено отклонение от установеното положение с чл. 38, букви „а“ и „и“, от закона за пенсиите за изслужено време. Докато приходът на пенсионния фонд по чл. 38, буква „а“, от закона представлява удържки от заплатите на служителите при държавни и изборни учреждения, приходът пък по чл. 38, буква „и“, представлява вноските (субсидиите), които се правят от и за сметка на държавните и изборни учреждения върху кредитите за заплатите на служителите при същите учреждения. С предложеното ви за одобрение изменение на чл. 12, алинея трета, от законопроекта се цели да бъде премахната тази явна несправедливост — да бъдат задължавани бившите служители при Електрическото дружество за София и България да внесат не само следуюмите се удържки върху заплатите, но и вноските (субсидиите), които учреждениято, респективно Столичната голяма община, е длъжна да изплати. Все с оглед да се запазят интересите на тези служители, предвижда се в законопроекта прехвърлянето в пенсионния фонд на всички вноски, които са били направени за тях, в Фонда обществени осигуровки за рисковите инвалидност, старост и смърт и в пенсионната каса на умствените работници.

Моля, г-да народни представители, да разгледате и гласувате законопроекта, който ви предлагам.

Гр. София, 25 октомври 1943 г.

Министър на вътрешните работи и народното здраве:

Д. Христов)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на чл. 12 на закона за разрешение на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване на концесията на същото дружество в България („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г.), моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраието приема.

Минаваме на точка осма от дневния ред:

Първо четене на законопроект за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв.

Които г-да народни представители приемат да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраието приема.

Мисля г-н докладчика да прочете само мотивите към законопроекта.

Докладчик Петър Дограмаджиев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв.

Г-да народни представители! Разрешените кредити с редовния и допълнителния бюджет на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година, общо в размер на 3.723.072.000 лв., се оказаха крайно недостатъчни. Това се отнася най-много до кредитите за направа, поправка и поддръжка на пътищата и съоръженията по тях и за направа нови и довършване строящи се ж.-п. линии.

Започнатите строежи са от стопанско и стратегическо значение и съгласно с одобрените строителни програми трябва да бъдат завършени, защото са свързани със сигурността на държавата, а също така и с нейното стопанство.

Като се има пред вид горното, моля ви, г-да народни представители да разгледате и гласувате приложения законопроект.

Гр. София, октомври 1943 г.

Председател на Министерския съвет, министър на финансите:

Д. Божилов“

(ЗАКОНПРОЕКТ

за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв., както следва:

а) за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година, за направа, постройка и поддръжка на пътищата и съоръженията по тях, в размер на 570.000.000 лв., която сума да се отнесе по § 1, буква „в“, на приходния бюджет на същата дирекция за 1943 бюджетна година;

б) за извънредна вноска по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година, за направа на нови и довършване на строящи се ж.-п. линии, в размер на 320.000.000 лв., която сума да се отнесе по § 2, буква „в“, на приходния бюджет на същата дирекция за 1943 бюджетна година.

Чл. 2. Разходите по този извънреден бюджетен кредит да се покрият от произведението на 3% държавни съкровищни бонове, от редовните и извънредни свръхприходи по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година и от осъществени икономии в разходите по същия бюджет.

Чл. 3. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв., с която сума се усилват кредитите по следните параграфи от същия бюджет, а именно:

§ 12 А. За направа и поправка на държавните пътища и съоръженията по тях, от които за вноската в бюджета на трудовите войски за издръжка на трудоваци, работещи по строителните обекти — 146.000.000 лв. . . . . 570.000.000 лв.

§ 33. За направа на нови и довършване строящи се ж.-п. линии, от които за вноската в бюджета на трудовите войски за издръжка на трудоваци, работещи по строителните обекти — 95.000.000 лв. . . . . 320.000.000 лв.

Чл. 4. Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покрият с приходите от постъпилите извънредни вноски по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година, предвидени в чл. 1 на настоящия закон.

Чл. 5. Допълват се съдържанията на следните параграфи, а именно:

а) Главна дирекция на строежите за 1943 бюджетна година:

§ 12 А. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 на закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 17.000.000 лв.“

§ 33. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 4.000.000 лв.“

§ 48. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 1.500.000 лв.“

б) Държавна каменна кариера „Бошуля“ за 1943 бюджетна година.

§ 9. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 100.000 лв.“

в) Държавна каменна кариера „Гранитово“ за 1943 бюджетна година.

§ 9. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 50.000 лв.“

г) Държавна каменна кариера „Витоша“ за 1943 бюджетна година.

§ 9. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 50.000 лв.“

д) Водоснабдяване и канализация за 1943 бюджетна година.

§ 3. „и за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, до 40.000 лв.“

Чл. 6. Намаляват се следните кредити от бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за 1943 бюджетна година, а именно: § 29 А с 3.000.000 лв. и § 30 с 1.500.000 лв., или общо 4.500.000 лв., с която сума се разрешава допълнителен бюджетен кредит по същия бюджет, по нов § 66 за допълнителни възнаграждения по членове 33 и 34 от закона за длъжностите, цензовете, заплатите и възнагражденията на държавните служители, съгласно с ведомствения правилник, за служителите, назначени по бюджета на Министерството на обществените сгради, пътищата и благоустройството за 1943 бюджетна година — 4.500.000 лв.)

Председател Христо Калфов: Които г-да народни представители приемат на първо четене законопроекта за извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме на последната точка, девета, от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв.

Които г-да народни представители приемат да бъдат прочетени само мотивите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Моля г-н докладчика да прочете само мотивите към законопроекта.

Докладчик Петър Дограмаджиев: (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв.

Г-да народни представители! Предвидените кредити по бюджетите на Министерството на войната и на Министерството на вътрешните работи и народното здраве — администрация и полиция, поради новоизникнали и непредвидени нужди, се оказаха недостатъчни и е необходимо, за да могат да се посрещнат най-належащите нужди, тези кредити да бъдат усилены.

От исканите кредити, показани в подробната таблица, се вижда, че те се отнасят все за неотложни нужди, каквито са: заплати на повиканите на обучение, пътни, дневни и пари на ръце, храна и фураж, въоръжение, бойни припаси и издръжка на военните фабрики, санитарни и ветеринарни разходи, за изплащане погашения и лихви по кредитни доставки, за изплащане на възнагражденията на граждански мобилизираните полицаи, принадлежностите за обучение на стражата, оръжие и бойни припаси за същата, купуване и поддържане форменото облекло, за инвентар за даване бърза помощ при обществени бедствия, за подпомагане нуждаещите се поради военни причини (И. В. П.) и пр.

Разходите по този допълнителен бюджетен кредит ще се покриват от произведението на 3% държавни съкровищни бонове, от редовните и извънредни свръхприходи по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година и от осъществени икономии в разходите по същия бюджет.

Като се има пред вид горното, моля ви, г-да народни представители, да разгледате и гласувате предложения ви за целта законопроекта.

Гр. София, октомври 1943 г.

Председател на Министерския съвет, министър на финансите:

Д. Божилов.“

(ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година, в размер на 1.439.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година, в размер на 1.439.000.000 лв., съгласно с приложената подробна таблица.

Чл. 2. Разходите по този допълнителен бюджетен кредит да се покриват от произведението на 3% държавни съкровищни бонове, от редовните и извънредни свръхприходи по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година и от осъществени икономии в разходите по същия бюджет.

ПОДРОБНА ТАБЛИЦА

към законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година, в размер на 1.439.000.000 лв.

§	Наименование на учреждението и на разходите	Искат се кредити
		лева
М-во на външните работи и на изповеданията.		
18.	За защита интересите на България	6.000.000
	Всичко	6.000.000
Министерство на вътр. работи и нар. здраве		
Администрация и полиция		
1.	За изплащане на възнагражденията на граждански мобилизираните полицаи	50.000.000
2.	Порционни пари	10.000.000
4.	Безотчетни за служебно добавъчно възнаграждение	5.000.000
22.	Принадлежности за обучение на стражата, оръжие и бойни припаси	15.000.000
26.	Купуване и поддържане формено облекло	10.000.000
34. а)	инвентар на даване бърза помощ	13.000.000
35. б)	подпомагане нуждаещи се поради военни причини	160.000.000
	Всичко	253.000.000
Министерство на войната		
2.	Пътни, дневни, пари на ръце и заплати на повиканите на обучение	450.000.000
3.	Храна и фураж	250.000.000
5.	Въоръжение, бойни припаси, издръжка на военни фабрики	270.000.000
8.	Санитарни и ветеринарни разходи	10.000.000
17. б)	изплащане погашения и лихви по кредитни доставки	200.000.000
	Всичко	1.180.000.000
	А всичко	1.439.000.000

Председател Христо Калфов: Има думата народният представител г-н Гаврил Ленков.

Гаврил Ленков: (От трибуната) Г-да народни представители! Допълнителният бюджетен кредит, който се иска с настоящия законопроект, в размер на близо един милиард и половина лева, е предназначен за разходи по министерствата на Външните работи, на Вътрешните работи и народното здраве и на Войната. В мотивите към законопроекта се изтъква, че предвидените по съответните бюджети кредити са се оказали недостатъчни поради възникването на нови и непредвидени нужди, главно във връзка с заплатите и издръжката на повикани на обучение, за изплащане възнаграждение на граждански мобилизираните полицаи и издръжка, подпомагане на нуждаещи се по военни причини и пр.

С тия допълнителни кредити държавният бюджет в редовни и извънредни разходи ще възлезе на 41 милиарда лева за тая година.

Тази цифра е толкова внушителна, щото се налага на нашето съзнание и ни кара сериозно, много сериозно да се замислим върху онова голямо финансово и стопанско напрежение, в което се намираме, и да си поставим въпроса докъде може да стигне то и как ще се отрази върху бъдещия нормален ход на държавните работи. С други думи, поставя се въпросът: как именно при всекидневно нарастващите нужди на държавата — нужди безспорно неизбежни, неизбежни и от жизнено значение — ще можем да свържем двата края в рамките на ония възможности, които ни създаде военновременната обстановка и върху които ние много мъчно можем да влияем. Още по-просто сложен, въпросът се изразява в следното: как да се намерят пари, най-важното условие за подготовка и водене на една война, в каквато ние не само формално, но и фактически се намираме?

Ние не можем да отречем, че голямата нужда от пари у нас за разходите на държавата е била досега винаги разрешавана безболезнено, без големи сътресения, неусетно някакси, докато се стигне до една наличност на банкноти в обращение в размер на около 20 милиарда лева с тенденция за намаление, без обаче това да създаде несигурността на една инфлация и опасение за обезценяване на нашата монетна единица. Това се дължи — общоприсъзнато от всички — на голямото умение на нашия министър на финансите и сегашен министър-председател, който с вещина и с основно познание на финансовите проблеми винаги е намирал начини и средства да запази равновесието, като винаги е набавял необходимите средства за държавата по пътя на едно справедливо пряко и козвено облагане, лесно поносимо за по-слабите стопански слоеве.

Но така, както нарастват всекидневно нуждите на държавата, ние не знаем дали няма да стигнем до един краен предел, при който данъчното бреме може да се окаже твърде тежко и вредно за нормалната стопанска дейност на гражданите, поради което ни нашето внимание днес се налага с всичката му важност един друг въпрос, а именно въпросът как ще може да се усилят резултатите на стопанската дейност, как ще се увеличи доходността в производството и как ще се издигне нашето народно стопанство до степен да може без големи сътресения да понесе всички ония разрухи, които носи войната. Този въпрос е много по-важен от

въпроса за количеството на банкнотите, за паричното обращение, за златното и девизно покритие и т. н. Няма не виждаме, че стойността на паричните знаци е често пъти въпрос чисто психологически и върху тая стойност влияе, днес особено, дори движението на разните фронтове, при благоприятното положение на които парите добиват едно значение, а при неспокойна и неясна атмосфера — друго значение, като всеки се стреми да се отърве от тях и да ги превърне в нещо по-реално — машини, порцелани, кожни палта и пр.? Не току така преди няколко години, още когато се постави началото на финансовата и стопанска реорганизация на Германия, германският министър на стопанството д-р Функ заяви, че покритието на германската марка е трудът на германския народ. Банкнотното обращение следователно ще бъде в такъв размер, колкото е необходимо за правилното кръвообращение в държавния организъм. Златното и девизно покритие отдавна е изгубило своето значение. Всеки знае, че войната, в която и ние вземаме участие, е война за нашето съществуване като народ и като държава, а ако излезем от нея победители, всичко ще се нормализира впоследствие и пораженията на стопанската криза, която преживяваме, скоро ще се заличат, а ако свърши неблагоприятно — едва ли ще имаме някаква полза от това, че сме спазили класическите правила в областта на финансовата наука. Нашият финансов министър, който най-малко е догматик, а един реален политик, знае много добре всичко това, поради което ние одобряваме начините и средствата, чрез които той удовлетворява силно нарастналите нужди на редовните и на извънредните бюджети.

Но стана въпрос, че за да се изживее безболезнено стопанската криза, която преживяваме ние, пък и целият свят, трябва да се засили, паралелно с паричните и финансови манипулации, доходността на нашето производство, защото в края на краищата там е днес истинското разковниче, каквото щем да умумаме, каквито щем други мерки да предприемаме. Там се крие разрешението на най-важните и най-болезнените въпроси на деня, а именно за цени и приходи, за равновесието помежду тях, за едно рационално, добре организирано и справедливо разпределение на стопанските блага, за черната борса и т. н. Трябва да се разбере преди всичко, че нашето земеделско производство, което в края на краищата е алфата и омегата на целия ни стопански живот, за да увеличи своя обем и своята доходност, трябва να получи задоволителни цени, за да се създаде прякят материален интерес у производителя, след което на базата на тия цени да се изгради по-нататък цялата система на цени и доходи и тяхното съотношение помежду им. Размерът на тия цени ще се обусловя от размера на цените на всички артикули, които са необходими на селското стопанство, таква каквито земеделският стопанин ги намира на пазара, защото, нека си припомним, тези артикули не стигат до земеделеца по пътя на редовното снабдяване, а по пътя само на свободната търговия. И наистина с какво снабдихме ние селския стопанин относно всичко онова, от което се нуждае, или по-право това, което му се дава, не е ли толкова незадоволително, че той е принуден да потърси недоимъка на черния пазар и там действително го намира, колкото и да ни е чудно това? Но ефектът от едно увеличение на цените на земеделските произведения сам по себе си е винаги очевиден: щом дадем по-високи цени, производството се увеличава — имаме вече доказателства за това с увеличението цените на зърнените храни чрез даване на последните премии, и обратно: щом намалим цените, производството намалява — примерно да вземем случая с ягодите, чието производство много бърже намалат и мнозина стопани ги изкорениха, поради далените ниски цени — това много правилно, разбира се. Ние имаме и още други доказателства в това направление, а именно броят на осъдените земеделци за продажба на зърнени храни на по-високи цени по закона за осигуряване снабдяването е положително намалал откакто се даде увеличението на цените на зърнените храни.

Особено важна необходимост налага да се насърчи една друга голяма отрасъл на земеделското производство — скотовъдството, което трябва да се импулсира до максимални размери. В тая област проблемът за цените, трябва също да признаем, не е правилно уреден. Преди тая война ние си спомняме, че един чифт обузки се купуваха за 300 лв., а един костюм от вълнен плат за 1.200—1.500 лв. когато в Румъния по същото време едни обузки струваха към 1.000 лв. български, а един костюм — към 5.000 лв. което иде да покаже, че произведенията на скотовъдството в съседната нам държава още тогава са имали добри цени с оглед да се насърчава тая отрасъл на земеделското производство. Ние трябва да признаем, че нашето скотовъдство от ден на ден, въпреки всички планове за подобряването му, запада. И ако днес ние успеем да попълним броя на добитъка, който отива за консумация на населението и армията, задачата все пак ще бъде отчасти разрешена, защото броят на добитъка от ден на ден намалява и ние утре можем да се намерим пред едно много застрашително положение.

Как трябва да импулсираме нашия земеделски стопанин в това отношение? — Само в две направления: първо, като му осигурим фураж за храна на добитъка и при изземването на зърненото производство му се остави достатъчно за птици и добитъка и, второ, като се дадат справедливи цени. Увеличението на цените на кожните например дойде много късно с наредба на новия министър на търговията, а вълната и днес се плаща на нищожна цена — 78 лв. на килограм, а на свободния пазар — 500-600 лв. Цената на сиренето е ниска и не може да бъде два пъти по-ниска от тая на месото, когато в нормално време, преди войната, е било обратното почти. При такива цени, съгласете се, че нашият земеделски стопанин няма сметка, няма и желание да произвежда, защото с добива, който получава, не може да си набави ония артикули, които, според казаното дотук, той ги намира на свободния пазар, т. е. на черния пазар. Цялото земеделско производство следователно няма да бъде импулсирано само с окръжните наредби и заповеди на Ко-

мисарството на военновременното стопанство, нито с агрономически проповеди, а чрез реални средства.

Но поставя се въпросът: увеличението цените на земеделското производство няма ли да повиши нивото на целия живот, няма ли да създаде други тежки проблеми — за увеличение на чиновническите и работническите заплати и надници и увеличение цените на всички останали артикули? Разбира се, че последните от това могат да бъдат пакостни, ако цените на земеделското производство не се поставят в хармония с всички останали цени и доходи. Важното е обаче да се реши правилно и здраво основният въпрос, а всички останали въпроси в това отношение, които са една надстройка, ще се разрешат сами по себе си. За едно такова изравняване между цени и доходи, естествено, ще е необходимо ново покачване на паричното обращение. Но по тоя въпрос — аз казах преди малко и пак подчертавам — при здраво държавно управление, при запазена държава, при задоволено население в рамките и възможностите на военното време, разбира се, при едно засилено производство, при създадено доверие в управлението на държавата, без значение е дали пуснатите парични знаци ще имат златно покритие в обичайния размер, защото покупателната сила на гражданина днес не се определя само от девизни и банкови предпоставки, а и от чисто психологически причини.

При такова едно положение ще може да се измени и опростотвори и цялата система за снабдяване и разпределение, като се поставят под режим само няколко главни артикули от първа необходимост, чиято цена и разпределение ще бъдат поставени само под грижата и направлението на съответните служби — комисарства и др., а за всички останали се даде по-голяма стопанска свобода и правото на производителя да ги продава на свободен пазар.

По този начин ще се избегне целият оня дѳбиринт, в който днес се лутат граждани и комисарства, от постановления и наредби, засягащи и най-незначителни често пъти артикули, за които няма обикновено никакво основание и разум да се поставят под разни ограничения, а само усложняват и без това твърде много претрупаната, тежкоподвижна, бумажка и бюрократическа система за снабдяване и контрола.

В заключение може да се каже следователно, че при едно засилено производство, главно земеделско, а оттам по само себе си и индустриално, при максимално напрежение на това производство и при повишена платежеспособност на гражданина чрез увеличение някои от цените на това производство, а оттам и на чиновническите заплати и работническите надници до размер, необходим да се създаде едно, ако не сносно, то поне понощно съществуване, защото днес чиновничеството напълно вегетира, въпреки големите грижи за подобряние неговото положение и благородните жестове на нашия министър на финансите и министър-председател, с една дума, като се установи една хармония между цени и доходи, каквато днес не съществува, нашето стопанство ще заякне и в такъв случай бюджетните тежести — редовни и извънредни — ще бъдат по-лесно поносими.

Г-да народни представители! Не стане ли това, ние в скоро време ще се изправим пред страшно големи затруднения при така нарастващите нужди на държавата, достигнали до такъв колосален размер, с тенденция да се увеличат още повече.

При това положение балансирането на държавните приходи и разходи е въпрос на техника, каквато никога не е липсвала на нашия министър на финансите. Разходите по настоящия извънреден бюджетен кредит, както и тия по бюджетния кредит на Главната дирекция на държавните дългове, който днес също гласувахме, ще се покрийт от произведението на 3-процентови държавни съкровищни бонове, от редовни и извънредни свръхприходи по текущия бюджет и от осъществени икономии. За тези икономии само няколко думи. Мене ми се струва, че за такива повече се говори, отколкото се прави нещо. Днес, когато нашето внимание изцяло трябва да бъде погълнато за създаване на здрав вътрешен порядък и силна армия, от което зависи нашето съществуване, бюджетните средства на държавата трябва да се насочат само по тая посока. Не е днес най-належащата нужда да се строят огромни постройки тук в столицата и провинцията, като съдебни палати и други, които поглъщат оскъдните материали, с които би могло да се подпомогнат отчасти поне частните строежи и инициативи, които са от много по-голямо значение днес; не е нужно да се създават нови учреждения и длъжности, които усложняват само и без това претрупаната дейност на държавната машина; не е нужно да се дават 60 милиона лева за значки на многодетните, които сума скоро ще ни бъде поискана, и т. н. и т. н. Щом като говорим и искаме икономии, трябва действително да ги правим.

Допълнителните кредити, които се искат с настоящия бюджетен проект, са действително за важни и неотложни функции на държавата. Ние ще ги разрешим с високото съзнание, че ще извършим нещо, което ще подпомогне държавното управление в три важни насоки: в неговата външна политика, в заякчаване на вътрешния порядък и за екипировката на нашата армия. Но щом като става дума за кредити във връзка с външната политика на страната, нека направим накратко преценка на външно-политическото положение така, както се очертава в днешния момент, и така, както се пречува то през призмата на народното съзнание.

Г-да народни представители! Известно ви е, че нашата външна политика от десетилетия насам се е обусловила и ръководила от една голяма народностна идея, внедрена в кръвта на безброй поколения — обединението на българския народ в неговите демографски, етнически и географски граници. За осъществяване на този вековен идеал на нашето племе ние водихме епически борби, страдахме, падахме и ставахме, докато чрез безбройните жертви на няколко поколения затвърдихме най-после в съзнанието на целия свят нашето право да съществуваме, нашето право да живеем и да творим тук, в тоя кът на Югоизточна Европа. В тая непрекъсната борба

за живот ние сътворихме една история, от всяка страница на която лъха една страшно голяма жизнеспособност на нашия народ — упорит, героичен и с голям културен превес над своите съседи и с ясно очертана културтрегерска роля тук, на Балканския полуостров. Днес тази история сочи много ясно и недвусмислено пътя на нашия народ; тя ни говори красноречиво кои са нашите врагове и нашите приятели, на кои от тях можем да се доверим и на кои можем да сътрудним в името на взаимни и общи интереси. Нашият народ придоби, особено през последните десетилетия, една здрава и дълбока интуиция, която винаги правилно му е подсказвала в какво направление трябва да върви нашата външна политика и нека забележим, че всякога, когато тая политика е била в хармония с народното разбиране и настроение, се е стигало до положителни резултати, а когато нашата външна политика е била в разрез с нашите настроения, се е стигало до катастрофа. Нека имаме пред вид този голям житейски опит и се съобразим с него, особено в днешния момент. Ние с задоволство можем да констатираме, че през последните няколко години до днес нашата външна политика нито за момент не се е отклонила от тия принципи и винаги е била съгласувана с убежденията и настроенията на българския народ. През тия именно няколко години се разрази и най-страшният международен конфликт за разрешаване на вековни стопански, социални и политически проблеми, за освобождението на потиснати народи, за премахване игото на разрушителните доктрини и унищожение силата на вековните подпалвачи на света — притежателите на юдомасонския капитал. В тоя кървав и голям конфликт нашата страна се нареди на страната на онеправданите и угнетените, на страната на тия, които се борят за повече правда и свобода.

Нашата външна политика при това положение се насочи по пътя на едно сътрудничество и съюз с великия германски Райх, с помощта на който ние осъществихме нашия вековен блян — обединението на българския народ. Нашият народ многократно и спонтанно одобри така избрания път и днес той е готов да отстава своето право на съществуване и да брани своята свобода и независимост с всички сили и с всички жертви, в границите на своето осъществено обединение, защото този въпрос за нас е на живот и на смърт и защото знаем, че отставаме едно священо право, признато ни не веднаж и от тия, които днес са най-големи наши противници, и защото най-после ние не искаме нищо чуждо, а само напоемата с кръв и пот българска земя. И нека отбележим, че днес, когато българският трицвет се вее навред из Балканския полуостров, на нас са чужди всякакви шовинистични настроения, каквито някога вилнееха в бишата наша съседка Югославия, и нашата външна политика днес не съдържа и най-малки елементи на империалистична експанзия.

Но, уважаеми г-да народни представители, войната е още в пълен ход, нейният край все още не се вижда, а всяка война е пълна с неизвестности и изненади. Ние искрено и честно подпомагаме нашите съюзници, ние дълбоко вярваме в добрия изход на войната в полза на нашите съюзници и на нас, но все пак тая наша увереност едва ли би изменила хода на събитията, които се развиват, нито крайния резултат на огромната борба, която бушува. Ние не знаем как ще се развият военните събития, но всички сме под общото впечатление, че развързката ще дойде от източния фронт, където са си дали среща две грамадни стихии — стихията на творческия и благороден идеализъм за нов строеж на света и стихията на разрушението, отрицанието и демонизма. Ние всички сме под гнета на последните събития на източния фронт. Под тяхното въздействие трябва да признаем, че по-малодушните, явно или прикрито, слагат въпроса за една ревизия на нашето отношение към тоя голям конфликт, а амбулантната политика из кръчмите и кафенетата разисква въпроса за завой в нашата външна политика, за измъкване някак си по нашенски от създаденото положение, защото иначе скоро щяло да стаде късно! Ето едно ново поражение, за което трябва да си дадем добра сметка. Завой в нашата външна политика в същност е завой в някои съзвезия и завой в паметта на политикантстващите философи. То значи преди всичко да изпълним тъмните предателски внушения и предсказания, които ни се изпращат всяка вечер по ефира от Лондон и Москва, значи да отдръпнем нашите войски на старите граници на царството и да се откажем от всякакви национални идеали. Но каква е гаранцията, че в такъв случай ще ни оставят и на старите граници — това никой не знае; но че ще ни сполети положително участие на Италия — в това никой не се съмнява. Искаме ли България да стане арена на военни действия, смърт, разорение и междусособици и пак разноцветни пълчища да тълчат нашата земя? Не за завой следователно трябва да става дума днес, а за нещо друго. И то е следното: в рамките на следваната днес външна политика да пожелаем настоятелно, с всичкото съзнание за голямата отговорност, която носим пред държавата и нацията, най-голямата отговорност, предвидливост, съобразителност и преди всичко предпазливост, без увлечения и без чувства, с оглед на една главна задача — да се запази на всяка цена мирът на Балканите и да гледаме преди всичко да избегнем пряка намеса във военни акции, освен ако нашето съществуване бъде сериозно застрашено.

Нашата външна политика следователно трябва да бъде нащрек, като се държи добра сметка за бързоменящите се събития и като се съобразява с тях. Изненади не са изключени, а и ноците са бременни, както се казва. Нека се държи добра сметка за всичко това. В това отношение поддържането на най-близки и приятелски връзки с нашата съседка Турция ще бъде от най-голяма полза. Ето такава е желанието днес на българския народ и ако се съобразим с него, ние няма да сгрешим и този път.

Но, уважаеми г-да народни представители, за да проведем успешно нашата външна политика, ние трябва да създадем един здрав вътрешен фронт. Тук трябва да се съсредоточат всички грижи на изпълнителната власт. От годността и здравината на тоя вътрешен

фронт зависи здравината и на външния фронт. Като първа предпоставка за това е организирането и поддържането на една образцова армия. Един милион български щикове в даден момент могат да респектират нашите врагове, които и да са те, стига тези щикове да се държат от здрави ръце и зад тях да туптят в унисон сърцата на самоотвержени и храбри мъже. При такава една армия ние с по-голямо спокойствие ще изчакаме събитията и ще бъдем готови да посрещем всички изненади. При здрава армия и при един единен и сплотен народ ние ще можем да заапазим своето съществуване и свобода и при най-неблагоприятните превратности на съдбата. Затова именно исканите кредити за нашата армия ние ще ги разрешим с щедро сърце и ясно съзнание, както сме ги разрешавали и досега не един път. Нека обаче не се забравя от всички военачалници, че българският народ отделя от залъка си за своята армия, че той дава и ще даде за нея всичко, но той иска много от тях. Той иска, като се освободят от пошлостта и ежедневие, всеяло да се предадат, и тялом, и духом, с най-високо съзнание, с възвишен патриотизъм, с най-чист идеализъм, на своята священа служба за родината, за създаването на една армия с висок борчески дух, ентузиазизирана, вдъхновена и готова на жертви за отстагване интересите на родината. В това отношение трябва да отдадем заслужената почит на действащите наши окупационни отреди, които се оказаха достойни приемници на старата бойна слава от миналите войни и пред далените жертви на които ние се прекланяме.

Но, уважаеми г-да народни представители, като говорим за мощна армия, ние не можем да не се занимаем с източника на нейната сила и мощ, а това е самият български народ, от вътрешната сила и сцепление на който само зависи и нейната сила. Това е другата страна на въпроса за здрав вътрешен фронт, за който токущо казах. Предпоставките за народната сплотеност и единност са извънредно много и деликатни. Тук е проблемът за осигуряването на снабдяването, за цените и доходите, за правилното и справедливо разпределение на благата, чиновническият въпрос, бюрократизмът в държавната машина, за спекулата и борбата с нея, за цензурата и най-после за разрушителната роля на противодържавните доктрини и чуждата пропаганда и борбата с тях. По всичките тези въпроси ще се дебатира по отговора на тронната реч и аз ще засегна само някои от тях, които са в по-тясна връзка с настоящия допълнителен бюджетпроект.

Предвиждат се 253.000.000 лв. за администрацията и полицията, главно за въоръжение и обучение на последните и изплащане възнаграждение на мобилизираните полицаи. Искането на тия кредити е в явна връзка с засилената нелегална дейност напоследък от страна на родоотстъпници и чужди агенти, която добива доста остра форма. Ние знаем кои са вдъхновителите на тия нелегални прояви. Знаем и това, че тяхната дейност се засилва или отслабва в зависимост от външнополитическата обстановка, а най-вече в зависимост от военните събития на източния фронт. По-голямата част от тия нелегални дейци, които бродят из Балкана, са полуинтелигентни младежи, жертва на увеличение или заблуда, обладани от наивната вяра, че част от социалната революция е настъпил и че е дошло вече времето на болшевизма и анархията.

Въпреки някои доста дръзки прояви на това нелегално движение, аз намирам, че то не представлява в същност една сериозна опасност за напредъка и сигурността на държавата при голямата мощ, с която тя разполага, и при отрицателното настроение към него от страна на грамадната здрава част от българския народ, главно от страна на българското село, отдало се на мирен и благодатен труд. Но в дни като сегашните да не забравяме, че едно активно и организирано малцинство може да направи големи поражения. Та нима руската революция не бе плод на едно такова активно и организирано малцинство, когато една шепя моряци завзеха зимния дворец в Петербург и по този начин определиха съдбата на 150-милионния руски народ? Затова именно и мерките, които трябва да се вземат за изкореняването на всякакво нелегално движение, на всякакво четничество трябва да бъдат много бързи, безпощадни, строги и ефикасни. Обществото не трябва да живее нито един момент повече със съзнанието, че властта не може да се справи с него и че тя е безсилна. Предприетите мерки в това отношение от страна на правителството не са лоши, но не са като че ли достатъчни. Аз не зная дали апелът, отправен за доброволно изоставяне на нелегалната дейност и за разкаяние ще даде нещо повече от малки, временни резултати, но зная положително, че за едно радикално разчистване трябва да се извърши нещо цялостно и добре организирано, като за това не се жалят никакви средства и като се действа бързо, извънредно строго и дори брутално, и като в борбата срещу нелегалните се ангажира не само полицията, която в по-голямата си част може би не е подготвена за такава дейност и не е на своята висота, а и самото население, което в грамадното си мнозинство е на фронта на държавата, както казах преди малко.

Прочее, така или иначе, трябва да се признае, че нелегалната и саботажна дейност смущава и трови духа на населението, затова трябва да се обезвреди час по-скоро.

Но, г-да народни представители, има и други още обстоятелства, които също така тровят и разлагат и за отстраняването на които трябва да се вземат бързи мерки. Това са някои недъзи в системата на продоволствието и разпределението. За тях подробно сега няма да говоря, а ще се спра само на някои от тях, които в тия моменти мисля, че се чувствуват доста болезнено. Например аз не мога да разбера защо досега не можа да се даде едно задоволително разрешение на въпроса за дървоснабдяването. Оставям настрана въпроса за обувките и облеклото, който е още по-тежък. Взеха се на пръв поглед всички мерки за това дървоснабдяване, но резултати все още няма и градското население едва ли е задоволено с една трета част от предвидения наряд дърва за горене, а ето зимата настъпва с всичката ѝ суровост и много дома-

кинства в градовете нямат дърва дори за подпалване. В градовете, които са отнесени към горски райони и където не се доставят каменни въглища, положението е още по-тежко. Наистина там дървата са по-близко, но все пак липсват. Причината за това е: първо, ниският размер на нормираната цена, ако се не лъжа, 680 лв. кубически метър, когато само за свличането от сечището до населеното място се взема толкова от работника и, второ, в липсата на транспортни възможности или, по-право, в извънредно скъпия превоз, извършван главно от камиони, собствениците на които, според както се изнесе и в пресата преди няколко дни, реализират по 5, 10, 20 хиляди чиста печалба дневно. Тук е потребна бързата интервенция на държавата, за да се осигури един по-евтин транспорт и преди още да са настъпили големи студове да се снабди населението с достатъчно гориво, защото това барем го още имаме.

Продоволствието на населението в много градове сега е още повече затруднено, поради въдворяването на ново местожителство в тях на евреите, изгонени от София и от други по-големи градове. Това разрешение на еврейския въпрос, според моята преценка, е несполучливо. Ако евреите са представлявали някаква опасност за добрия и здрав порядък, защо трябваше тая опасност от София да се пренесе и в много други още градове, където контролата върху тях с пищо не се е засилила, даже и обратното, и защо трябваше да се обременява продоволствието и в тия градове, които бяха по-добре, и да се създава в тях жилищна криза, каквато никога не е съществувала? Един пример само. В град Фердинанд, който е от 7.000 жители, са настанени близо 2.000 души евреи. В града има две пълни гимназии, занаятчийско и домакинско училища. Представете си, г-да, как са настанени 2.000 души ученици, когато в повечето от квартирите са настанени еврейските семейства! Такова е положението и в съседните градове — Лом, Видин, Берковица, Враца и други. Аз разбирам, ако с това се бе облекчила с нещо жилищната криза в София, която съществува все в същата остра форма. От специалното разрешение на еврейския въпрос действително се възползуваха само някои, от които една част са вече в затвора, а другата непременно трябва да ги последва. Днешният министър на вътрешните работи е добър познавач на еврейския въпрос и аз вярвам, че той в скоро време ще му даде едно разумно разрешение, за да се отстранят всички негодувания, недомлъвки и подозрения, които са се наслоили все във връзка с този въпрос.

И още един въпрос искам да засегна пак във връзка с продоволствието и с това да свърша. Държавата от една страна е безсилна да задоволи нуждата от някои от първостепенна важност артикули, а от друга страна не позволява това да стане по частен път или, с други думи, по пътя на така наречената черна борса. Това последното, разбира се, би било абсолютно правилно, ако надлежната организация би могла да овладее напълно тези артикули и ги постави на разположение на населението чрез едно правилно и справедливо разпределение. Но щом като това не може да стане, мене ми се струва, че ще трябва да се извърши малка корекция, в смисъл да се смекчи преследването по отношение на ония граждани, които по други начини са се снабдили с известни артикули за свое лично употребление. Разбира се, това значи да дадем амнистия на хилядите земеделци, които са продали, купили или заменили някои артикули с цел за лична консумация и които често за сделки от подобно естество са осъдени да излежават тежки наказания от по една, две и пет години строг тъмничен затвор. Аз знам в това отношение интересни примери. В селото Громшин, Фердинандско, понастоящем лежат в предварителния затвор 28 души мъже и жени, между които има няколко съпруги и съпрузи, които са оставили в къщите си съвсем малолетни деца, загдето купили два-три килограма гас, която не им е била доставена от комисарството.

Вие можете да си представите, г-да народни представители, какво е недоволството у тия добри стопани и в цялото село. Ето защо, когато говорим за здрав вътрешен фронт, подобни неща не трябва да се допускат.

Уважаеми г-да народни представители! Много са още малките и големи причини, които пречат за едно искрено приобщаване на

всички слоеве от народа към своята държава и за създаване на здрав вътрешен фронт. Аз засегнах само бегло и съвсем накратко причините, може би само малките от тях, но нека се надяваме, че те постепенно и сигурно ще бъдат отстранени. Ние сме вече четири години в това Събрание и сме свидетели на непрестанните и честни усилия от страна на правителството да ги отстранява. Военното време обаче, което преживяваме, основно измени целия стопански и духовен порядък и създаде неизмеримо трудни обстоятелства, материални и психологически, поради което се провежда много трудно управлението днес на страната. Това управление обаче, въпреки всички трудности, ние трябва да признаем, че води народа и държавата ни към по-светли дни. Ето защо, г-да народни представители, ние трябва да гласуваме така представения ни законопроект за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв.

Председател Христо Калфов: Които приемат на първо четене законопроекта за допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Законопроектът ще бъде изпратен в комисията.

Днешният ред е изчерпан.

Умоляват се г-да членовете на парламентарната комисия по Министерството на вътрешните работи и на бюджетарната комисия да се съберат веднага, защото има постъпили законопроекти за разглеждане.

За идното заседание, утре, 15 ч., в съгласие с правителството, ви предлагам следния дневен ред:

Одобрение на предложенията:

1. За одобрение докладите на парламентарната контролна комисия при Дирекцията на държавните и на гарантираните от държавата дългове по отчетите за 1938, 1939, 1940 и 1941 години на същата дирекция.

2. За одобрение 12. постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 14 октомври 1943 г., протокол № 128 — относно декларациите за данъка върху военновременните печалби.

Първо четене на законопроектите:

3. За изменение и допълнение на закона за разрешаване на Силистренското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване в размер на 6.000.000 лв. („Държавен вестник“, брой 162, от 26 юли 1941 г., и 39 от 20 февруари 1942 г.).

4. За Пощенската спестовна каса.

Второ четене на законопроектите:

5. За изменение и допълнение на закона за фонд „Лечебни сгради.“

6. За изменение и допълнение на чл. 12 от закона за разрешаване на Столичната голяма община да сключи заем от Българската народна банка в размер на 290.000.000 лв. и за уреждане на отношенията с Електрическото дружество за София и България във връзка с откупуване на концесията на същото дружество („Държавен вестник“, брой 156, от 19 юли 1941 г.).

7. За извънреден бюджетен кредит по бюджета на Главната дирекция на държавните дългове за 1943 бюджетна година и за допълнителен бюджетен кредит на Главната дирекция на строежите за 1943 бюджетна година в размер на 890.000.000 лв.

8. За допълнителен бюджетен кредит по бюджета на държавата за 1943 бюджетна година в размер на 1.439.000.000 лв.

9. За разрешаване на министъра на войната да поеме задължение за нуждите на народната отбрана в размер на 9.925.000.000 лв., платими за повече от три бюджетни години.

Които г-да народни представители приемат този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато в 17 ч. 25 м.)

Председател: ХРИСТО КАЛФОВ

Секретари: { ДИМИТЪР САРАДЖОВ
СВЕТΟΣЛАВ СЛАВОВ

Началник на Стенографското отделение: ДОНЧО ДУКОВ